

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D.
v právní věci

žalobkyně:	R. V., narozené dne „X“ bytem „X“ zastoupené opatrovníci E. H. bytem „X“,
proti žalovanému:	Ministerstvu práce a sociálních věcí sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/119258-916, o příspěvek na péči

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/119258-916, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Ústí nad Labem, ze dne 24. 4. 2015, č. j. 149191/2015/UUA, kterým byl zamítnut návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči podaného dne 30. 1. 2015 a přiznáno

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

poskytování příspěvku na péči v původní výši 800,- Kč měsíčně, a rozhodnutí úřadu práce bylo potvrzeno.

2. V žalobě žalobkyně zrekapitulovala průběh správního řízení, včetně řízení o omezení svéprávnosti, a dále uvedla, že žalobou napadené rozhodnutí je v rozporu s ust. § 3, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a dále s ust. § 8 odst. 2 a § 9 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném do 31. 7. 2016 (dále jen „zákon o sociálních službách“). K tomu žalobkyně doplnila, že žalovaný nesprávně zjistil skutkový stav, neboť posudek Posudkové komise MPSV nepovažuje za přesvědčivý a závěr z něho vyplývající považuje za nesprávný. Žalobkyně se domnívá, že z předložených lékařských zpráv odborných lékařů a z protokolu o sociálním šetření vyplývá, že nezvládá ke čtyřem přiznaným základním životním potřebám (orientace, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost) ještě minimálně dvě základní životní potřeby, a to komunikaci a oblékání a obouvání, případně též mobilitu.
3. K základní životní potřebě komunikace žalobkyně konstatovala, že je schopná komunikovat pouze v rodině a ani zde není schopna porozumět více úkolům nebo větším plánům. Komunikaci s cizími lidmi, zvláště v neznámém prostředí či před více lidmi, nebo na vyšší úrovni nezvládá vůbec, jak ostatně vyplývá ze znaleckého posudku k řízení o omezení svéprávnosti MUDr. P. Z. i ze sociálního šetření žalovaného v místě bydliště žalobkyně. Žalobkyně se domnívá, že žalovaný v tomto bodě pochybil, když na základě protokolu o sociálním šetření dovodila naprostý opak, tedy, že žalobkyně je schopná komunikace. K tomu žalobkyně doplnila, že žalovaný dále vycházel z posudku Posudkové komise MPSV, která omezení zvládnutí této základní životní potřeby hlouběji neověřovala. V žalobou napadeném rozhodnutí se tak žalovaný s těmito rozpory ohledně základní životní potřeby komunikace dostatečně nevypořádal.
4. K základní životní potřebě oblékání a obouvání žalobkyně poukázala na skutečnost, že neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu vyplývá z odborných lékařských zpráv a dále též ze sociálního šetření, neboť při uskutečněném místním šetření dospěli zaměstnanci žalovaného k závěru, že žalobkyně není schopná posoudit vhodnost oblečení dle počasí a příležitosti. Žalobkyně namítala, že žalovaný se také opomněl řádně vypořádat se změnou této základní životní potřeby oproti předchozímu posouzení jejího zdravotního stavu, kdy jí základní životní potřeba oblékání a obouvání byla přiznána. V této souvislosti žalobkyně namítala i nepřezkoumatelnost posudku Posudkové komise MPSV a odkázala na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 5. 2014, č. j. 38 Ad 35/2013 – 25.
5. K základní životní potřebě mobility žalobkyně uvedla, že zejména ze sociálního šetření je nutné považovat tuto základní životní potřebu za nezvládnutelnou, a to s ohledem k omezené schopnosti žalobkyně stát a omezené schopnosti pohybovat se ve venkovních prostorech, neboť používá francouzské hole a zároveň je nutný i doprovod druhé osoby. Tuto část posudku Posudkové komise MPSV považuje žalobkyně za mezerovitou, neboť k tomuto závěru dospěla pouze na základě sdělení samotné žalobkyně, aniž by toto tvrzení jakkoliv objektivizovala, vzhledem k omezení svéprávnosti žalobkyně.
6. Žalobkyně je přesvědčena, že posudek Posudkové komise MPSV jakož i doplňující posudek nelze považovat za přesvědčivý podklad pro vydání rozhodnutí, neboť v něm není objasněno, na základě jakých konkrétních medicínských hledisek jsou považovány jednotlivé základní životní potřeby za zvládnutelné. Žalobkyně dále namítala, že se Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudek Posudkové komise MPSV řádně nevypořádal s odbornými lékařskými zprávami, závěrem ze sociálního šetření a subjektivním pohledem žalobkyně. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009 – 63.

7. Žalobkyně dále namítala nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, neboť jeho závěry jsou opírány o neúplný posudek Posudkové komise MPSV. Žalovaný podle žalobkyně přisoudil tomuto neúplnému posudku povahu závazného podkladu a zcela opomněl, že takovou povahu posudku Posudkové komise MPSV zákon nepřiznává a musí s ním nakládat jako s kterýmkoliv jiným důkazem ve správním řízení. Žalobkyně tento názor převzala z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 – 104.
8. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě popsal dosavadní průběh řízení s tím, že v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti Posudkovou komisí MPSV, nicméně žalobkyně při seznámení s podklady pro rozhodnutí nesouhlasila s tímto posudkem a označila ho za nepřezkoumatelný. Žalovaný proto požádal Posudkovou komisí MPSV o doplňující posouzení. Žalovaný dále uvedl, že Okresní správa sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem uznala jako nezvládnuté oblékání a obouvání, přičemž Posudková komise MPSV se s tímto názorem neztotožnila a v doplnění posudku rozvedla, proč základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje za zvládnutelné. Stejným postupem se Posudková komise MPSV vyjádřila i k základní životní potřebě mobility a komunikace. Odvolací řízení proběhlo dle žalovaného v souladu s platnými právními předpisy, posudková komise zasedala v odborném složení, kdy byl při posuzování přítomen odborník z oboru psychiatrie, a vypracovaný posudek tak žalovaný považuje za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možno rozhodnout. V této souvislosti žalovaný doplnil, že při posuzování bylo zohledněno i sociální šetření a odborné lékařské zprávy, což ostatně podle žalovaného z posudku Posudkové komise MPSV rovněž vyplývá.
9. V replice žalobkyně uvedla, že žalovaný ve svém vyjádření neuvádí žádné nové skutečnosti, aby je bylo možno hodnotit jako oponentní argumenty proti žalobním námitkám. Žalobkyně je toho názoru, že žalovaný se nijak nevypořádal s konkrétními skutečnostmi a důvody, na základě kterých dospěl k závěru o objektivnosti a úplnosti posudku Posudkové komise MPSV. K tomu žalobkyně doplnila, že žalovaný zcela opomněl hodnotit posudek dle vlastního interního předpisu, tedy Metodického pokynu ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV – Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 27. 10. 2014, č. j. 2014/9245-721.
10. Žalobkyně připomněla, že pro posouzení potřeby jako samostatně nezvládnuté postačuje, aby posuzovaná osoba nezvládala být i jen jednu aktivitu vymezenou v příloze k prováděcí vyhlášce k zákonu o sociálních službách. Tento princip tak podle žalobkyně žalovaný nedodržel u základních životních potřeb oblékání a obouvání, komunikace a mobility. Žalobkyně zopakovala, že žalovaný se měl hodnotit rovněž i další podklady pro vydání rozhodnutí, zejména protokol ze sociálního šetření a zdravotní dokumentaci žalobkyně, a tím, že tak neučinil, postupoval v rozporu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 10. 2015, č. j. 42Ad 21/2014 – 78. V doplnění žaloby ze dne 20.2.2018 žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

uvedla, že nedošlo od vydání napadeného rozhodnutí k pozitivní změně jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

11. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a ust. § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
12. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Z posudku Posudkové komise MPSV ze dne 7. 3. 2016 soud zjistil, že komise jednala v řádném složení a žalobkyně byla při jednání Posudkové komise MPSV vyšetřena prim. MUDr. S., přednostkou psychiatrického oddělení KZ Ústí nad Labem.
14. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách.
15. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.
16. Podle ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
17. Podle ust. § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu.
18. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, sp. zn. 6 Ads 17/2013, (dostupný na www.nssoud.cz), který v obecné rovině dopadá i na daný případ, je uvedeno, že v řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.

19. Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009, který je dostupný na www.nssoud.cz).
20. Žalobkyně učinila v dané věci sporným, zda zvládá či nikoliv základní životní potřeby mobility, komunikace a oblékání a obouvání vymezené pod písm. a), c) a e) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.
21. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu mobility považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.
22. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace považuje stav, kdy osoba je schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
23. Podle uvedené vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
24. Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise MPSV ze dne 7. 3. 2016, ve znění jeho doplnění ze dne 23. 5. 2016, přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit omezení žalobkyně ve vztahu k právní úpravě příspěvku na péči. Z posudku vyplývá, s jakými podklady bylo pracováno a že bylo mimo jiné vycházeno z lékařských zpráv zaslanych žalobkyní nebo jí předložených lékařských zpráv při jednání posudkové komise, a to psychiatrické vyšetření MUDr. Z. ze dne 29. 8. 2015, neurologické vyšetření MUDr. V. ze dne 7. 1. 2016, psychiatrické vyšetření MUDr. P. ze dne 29. 1. 2016, psychiatrické vyšetření MUDr. K. ze dne 24. 2. 2016, ortopedické vyšetření MUDr. R. ze dne 24. 2. 2016, a dále z posudkového spisu OSSZ Ústí nad Labem a odvolacího orgánu a sociálního šetření ze dne 25. 2. 2015 a 9. 2. 2016.
25. Na základě lékařských zpráv, sociálního šetření, vlastního vyšetření žalobkyně při jednání komise dne 7. 3. 2016 a pozorování žalobkyně při hospitalizaci na psychiatrickém oddělení KZ Ústí nad Labem od 15. 1. 2016 do 29. 1. 2016 dospěla posudková komise k závěru,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

že žalobkyně nemá posudkově významné omezení mobility, komunikace a oblékání a obouvání. Posudková komise MPSV v posudku ze dne 23. 5. 2016, konkrétně na stranách 4 – 5 posudku, podrobně rozvedla, z jakých důvodů považuje základní životní potřeby mobility, komunikace a oblékání a obouvání žalobkyně za zvládnutelné. Mimo jiné je v posudku k základní životní potřebě komunikace uvedeno, že při jednání posudkové komise MPSV zvládla žalobkyně komunikovat více než uspokojivě, na otázky odpovídala přiměřeně, normálním tempem, myšlení bylo koherentní. Skutečnost, že komunikace se u žalobkyně zhoršuje před více lidmi najednou, nebyla při jednání posudkové komise MPSV patrna. K základní životní potřebě oblékání a obouvání bylo v posudku posudkové komise MPSV mimo jiné uvedeno, že její myšlení je koherentní a je dostatečně orientovaná, bez významnější poruchy vnímání či intelektu. Komise proto neshledala důvod k uznání této základní životní potřeby. K základní životní potřebě mobility posudková komise MPSV mimo jiné uvedla, že v bytě se pohybuje bez kompenzačních pomůcek, chůzi po schodech zvládne s přidržováním se zábradlí.

26. Tento závěr posudkového komise je v souladu i se záznamem ze sociálního šetření ze dne 25. 2. 2015, v němž je mimo jiné uvedeno, že se žalobkyně doma pohybovala bez kompenzační pomůcky – jedné francouzské hole, schody zvládne s obtížemi, oblékání i obouvání zvládne, zvládá i písemnou komunikaci, a rovněž ze sociálního šetření ze dne 9. 2. 2016, v němž je uvedeno, že po bytě se pohybuje bez kompenzačních pomůcek, chůzi po schodech zvládne s přidržováním se zábradlí, venku se pohybuje pomocí dvou francouzských holí, komunikaci v rámci rodiny zvládá, neporozumí více úkolům najednou. Sama se oblékne, na doma si vybírá oblečení sama.
27. Soud konstatuje, že za zvládnuté se považují takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládány za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla) v přijatelném standardu. Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči. V případě, že by se změnil zdravotní stav žalobkyně, může dojít i k přehodnocení nároku na příspěvek na péči.
28. Lze tedy konstatovat, že soud shledává napadené rozhodnutí jako celek správné a založené na dostatečných podkladech spočívajících zejména v lékařských posudcích, sociálních šetření a nálezech ošetřujících lékařů. Posudek ve znění jeho doplnění se vyjadřuje ke všem žalobkyní sporovaným základním životním potřebám a vysvětluje i změnu hodnocení oproti předchozím rozhodnutím o příspěvku na péči. Soud tak nemá pochybnosti o přesvědčivosti, úplnosti a objektivnosti posouzení zdravotního stavu žalobkyně ve vztahu k nároku na příspěvek na péči.
29. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku ad I. podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
30. Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 5. března 2018

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)